

Meditsiinidoktor Tiia Tamme

Edvitar Leibur – TÜ stomatoloogia kliinik

23. novembril 2005 kaitses Tartu Ülikooli arsti-teaduskonna nõukogu ees doktoriväitekirja "Odontogeensed kasvaja Eestis: epidemioloogia, patogenees ja kliinilised iseärasused" ("Epidemiology of odontogenic tumours in Estonia: pathogenesis and clinical behaviour of ameloblastoma") Tiia Tamme. Tööd juhendas emeriitprofessor Edvitar Leibur stomatoloogia kliinikust. Väitekirja oponent emeritiitprofessor Risto Kotilainen Kuopio Ülikoolist. Oponent märkis tunnustavalt töö head meetodilist taset ning uurimistulemuste tähtsust Eestis. Nõukogu otsusega tunnustati Tiia Tamme meditsiinidoktori kraadi vääriliseks.

Doktoritöö eesmärgiks oli analüüsida retrospektiivselt odontogeensete kasvaja levimusnäitajaid Eestis ning võrrelda neid teiste maade sarnaste epidemioloogiliste uuringutega. Ühtlasi selgitati välja, et hambaemaliorgani rakkudel on võime prolifereruda ja diferentseeruda koekultuuri tingimustes sarnaselt ameloblastoomi histoloogilise struktuuriga. Analüüsiti ka tagasisivaatavalt

ameloblastoomide levimusnäitajaid ja ravi tulemusi Lõuna-Eesti elanikkonnas. Uuring hõlmas odontogeensete kasvaja haigete analüüsi, kes olid ajavahemikul 1977–2001 ravil TÜ Kliinikumi näo-lõualuudekirurgia osakonnas ning Tallinna Mustamäe Haigla näo-lõualuudekirurgia osakonnas. Selgus, et odontogeensete kasvaja esinemissagedus Eestis 0,74% on üks väiksemaid, mis kirjanduses kirjeldatud. Levimusnäitajate osad olid olemas erinevused võrreldes teiste maade epidemioloogiliste uuringutega. Kõige sagedasem odontogeenne kasvaja oli kompleksne ja liitodontoom (34,3%), järgnes ameloblastoom (25,3%). Morfoloogiline uuring hiire hambaalme käitumisest koekultuuris näitas, et odontogeenne epiteel omab võimet prolifereruda ja moodustada struktuure, mis sarnanevad ameloblastoomiga, andes alust väita, et ameloblastoom pärineb odontogeenset epiteelst.

Tiia Tamme on sündinud 22. mail 1963. aastal Pärnus. Keskkooli omandas ta Pärnu II Keskkoolis, 1989. aastal lõpetas Tartu Ülikooli arsti-teaduskonna stomatoloogia osakonna. Aastatel 1989–1990 läbis internatuuri Tallinna Stomatoloogia Polikliinikus, ajavahemikul 1991–1994 viibis residentuuris näo-lõualuudekirurgia erialal ning jätkas töötamist arst-ordinaatorina TÜ Maarjamõisa haigla näo-lõualuudekirurgia osakonnas. 1996.–2000. a oli ta TÜ stomatoloogia kliiniku doktorant ning alates 2000. aastast arst-õppejõud TÜ Kliinikumi näo-lõualuudekirurgia osakonnas. T. Tamme viibis erialasel 5kuulisel täiendusel USA-s Rochesteris Mayo Kliinikus (Minnesota) 1995. aastal.

Esti.Styff@kliinikum.ee

Meditsiinidoktor Triine Annus

Mall-Anne Riikjärv – Tallinna Lastehaigla

2. detsembril 2005 kaitses Tartu Ülikooli arstiteaduskonna nõukogu ees doktoriväitekirja Triine Annus. Väitekirja “Allergiahaigused Eesti koolilastele: levimuse dünaamika ja tunnused” (“Allergy in Estonian schoolchildren: time trends and characteristics”) juhendasid emeriitprofessor Bengt Björkstén Karolinska Instituudist, med-kandidaat Mall-Anne Riikjärv Tallinna Lastehaiglast ja emeriitprofessor Tiina Talvik Tartu lastekliinikust. Oponeeris meditsiinidoktor Wenche Nystad Norra Rahvatervise Instituudist.

Uurimistö käsitleb Eesti noorema ja keskmise vanuserühma õpilaste allergiahaiguste epidemioloogiat, sh võrdlust Rootsi õpilastega, ja allergiahaiguste levimuse ajalisi suundumusi. Töö tulemused põhinevad õpilaste ja nende vanemate küsitlusel (kokku 13 981 õpilast) ning ühe vanuserühma – 10–11 aastaste õpilaste – juhtkontrolluuringul (nahatestid, spiromeetria, bronhide hüperreaktiivsustest, dermatoloogiline uuring ja spetsiifilise IgE määramine vereseerumist).

Tööst selgus, et Eesti koolilastel esineb nii allergiahaigusi, atoopilist sensibiliseerumist kui ka bronhide hüperreaktiivsust endiselt oluliselt vähem kui Rootsi lastel. Ka on Eesti lastel astmale viitavad sümptomid harvemini seotud sensibiliseerumise ning bronhide hüperreaktiivsusega kui Rootsis. Vaid kuni kolmandikul Eesti lastest, kellel esineb astma, riniidi või ekseemi sümptomeid, on naha torketestid allergeenidega

positiivsed, viidates nende sümptomite mitteallergilisele olemusele.

Kõige olulisemaks allergiahaiguste riskiteguriks oli perekondlik anamnees, eeskätt ema allergiahaigused: astma ja allergiline riniit. Olulisteks riskiteguriteks astma sümptomite ja riniidi korral olid ka antibiootikumide kasutamine imikueas, paratsetamooli kasutamine ja ema suitsetamine, samas kui toitmine rinnapiimaga vähendas allergiariski.

Võrreldes aastatel 1993–1994 ja 2001–2002 tehtud uuringuid, ilmses mõningane sesoonse allergilise riniidi ja ekseemi sümptomite sagenemine Eesti koolilastel, mida võiks seostada muutuva elustiiliga. Kuigi oluliselt sagenes ka astma diagnoosimine, ei muutunud astma sümptomite levimus, mis viitab pigem muutustele astma diagnoosimise kriteeriumides kui haiguse sagenemisele.

Töö tulemused on avaldatud 5 artiklis rahvusvahelise levikuga ajakirjades.

Triine Annus on sündinud 14. märtsil 1966. aastal Tallinnas ja lõpetanud Tallinna 44. Keskkooli. TÜ arstiteaduskonna pediaatria osakonna lõpetas ta 1990. a ning pediaatria internatuuri 1991. a. Aastatel 1991–1995 töötas ta Kivimäe Haiglas laste kopsuarstina ja alates 1995. aastast kuni praeguse ajani Tallinna Lastehaigla Kesklinna Polikliinikus laste allergoloogina. Doktorioppe läbis T. Annus ajavahemikul 1999–2004 Tartu Ülikooli lastekliinikus.

Triine Annus on aktiivne, otsiv ja süvitsi minev, mistõttu ta valiti osalema Eesti esimeses epidemioloogilises lasteallergologia uurimuses 1992. aastal. Torkas silma tema täpsus meetoodika omandamisel, uuringute tegemisel ning uurimisandmete dokumenteerimisel. Eesti osalemisel rahvusvahelises laste astma ja allergia uurimuses (ISAAC) saigi Triine Annusest selle uurimuse peamine Eesti-poolne korraldaja.

Mall.riikjarv@lastehaigla.ee

Meditsiinidoktor Piret Kõll

Reet Mändar – TÜ mikrobioloogia instituut

1. märtsil 2006 kaitses Tartu Ülikoolis doktoriväitekirja TÜ stomatoloogia kliiniku ja TÜ mikrobioloogia instituudi doktorant Piret Kõll. Töö teemaks oli "Suuõõne laktofloora kroonilise parodontiidi ja terve parodonti korral". Juhendajad olid emeriitprofessor Edvitar Leibur (TÜ stomatoloogia kliinik) ja dots Reet Mändar (TÜ mikrobioloogia instituut). Oponeeris emeriitprofessor Per-Östen Söder (Karolinska Instituut, Rootsi).

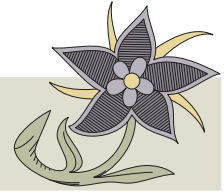
Uurimus keskendus suuõõne laktofloora tähtsusele terve parodonti tagamisel ja edendamisel. Kroonilise parodontiidi ja terve parodontiga täiskasvanutel ja koolilastel registreeriti erinevad kliini-

lised näitajad ning teostati igemealuse ja sülje mikrofloora analüüs. Igemealused ja sülje laktobatsillid samastati ning määrati nende antimikroobne aktiivsus suuõõne patogeene suhtes ja vastupanu keskkonna mõjudele. Parodontiidi kujunemisel on olulised mitmed suuõõne mikrofloora ökoloogilise tasakaalu häired: ühelt poolt igemealuse mikrofloora koloniseerumine mitme potentsiaalse parodonti patogeeni suhtes antagonistlike mikroobide puudumine ja/või nende vähenenud hulk. Homofermentatiivsed laktobatsillid, eeskätt *L. gasseri*, võivad toimida terve parodonti indikaatoritena. Lisaks töötati välja uudne teise põlvkonna probiootikum, mille koostises olev laktobatsill sisaldab antikehasid parodontiidi tekitaja *P. gingivalise*'e vastu. Laktobatsillid nii esimese kui ka teise põlvkonna probiootikumide koostises on tõhusad kroonilise parodontiidi ennetamisel ja ravil.

Piret Kõll on sündinud 10. veebruaril 1973. a Elvas. Ta on lõpetanud TÜ arstiteaduskonna stomatoloogina ning 1994–1997 õppinud Stockholmi Karolinska Instituudis odontoloogia teaduskonnas. Aastatel 1998–2004 oli ta TÜ arstiteaduskonna doktorant. Alates 2004. a on ta TÜ mikrobioloogia instituudi teadur.

Reet.mandar@ut.ee

Professor Rein Raie 65

24. jaanuaril 2006 sai 65aastaseks Ortopeedia Arstid OÜ ortopeed professor Rein Raie.

Juubilar lõpetas 1965. a Tartu Riikliku Ülikooli spordimeditsiini erialal. Aastatel 1967–1970 õppis ta käekirurgia valdkonda Moskvast aspirantuuris, mille lõpetas kandidaadiväitekirja kaitsmisega. Töötas 1972.–1986. a Leningradi Turneri nim Laste Ortopeedia Teadusliku Uurimise Instituudis, olles lülisamba kirurgia osakonna teaduslik juhendaja ja aktiivselt opereeriv ortopeed. 1982. a kaitses ta

doktoriväitekirja “Skolioosi kirurgiline ravi lastel ja noorukitel” ja 1989. a anti talle professori kutse.

Aastatel 1986–1994 oli Rein Raie A. Seppo nim Traumatoloogia ja Ortopeedia Keskuse direktor. Aastast 1995 töötab professor Raie erapraksises, praegu Ortopeedia Arstid OÜs.

Professor Raie uurimistööd on valdavalt seotud lülisamba patoloogia, käekirurgia ja laste ortopeediaga. Ta on publitseerinud palju artikleid rahvusvahelistes eelretsenseeritavates ajakirjades ja on kahe monograafia autor. Ta on juhendanud 7 väitekirja ja on praegu kahe rahvusvahelise ajakirja toimetuskolleegiumi liige.

Rein Raie on juurutanud Eestis mitmed skolioosi, küfoosi, spondüloosteosi ja lülisamba murdude kirurgilise ravi nüüdisaegsed meetodid.

Inimesena on Rein Raie tagasihoidlik, sõbralik ja äärmiselt kollegiaalne, teda iseloomustab ka hea huumorimeel. Kirurgina on ta väga kvalifitseeritud, alati analüüsiv ja hoolikas patsientide suhtes.

Soovime lugupeetud professorile õnne ja tervist ning jõudu ja jätkuvaid kordaminekuid ortopeedias veel paljudeks aastateks.

Kolleegide nimel

Tiit Haviko